

Patryk Bukowski
Polska

PAWEŁ SOROKA, *BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE: MIĘDZY TEORIĄ A PRAKTYKĄ*, ELIPSA DOM WYDAWNICZY, WARSZAWA 2015, SS. 164

Wydana w 2015 r. monografia *Bezpieczeństwo energetyczne: między teorią a praktyką* autorstwa dra hab. Pawła Soroki podejmuje niezwykle istotną problematykę bezpieczeństwa energetycznego. Ten wymiar bezpieczeństwa jest bardzo ważny zarówno z perspektywy teoretycznej, jak i praktycznej, ponieważ utylitarnym efektem podejmowania w badaniach zagadnień związanych z bezpieczeństwem energetycznym jest zapewnienie „stanu gospodarki umożliwiającego pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony, przy zachowaniu wymagań ochrony środowiska”, zgodnie z treścią art. 3, ust. 16 *Ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne*.

Publikacja składa się ze *Wstępu*, pięciu *Rozdziałów* oraz *Zakończenia*, co oznacza, że jej konstrukcja jest typowa dla tego typu prac. We *Wstępie* autor przedstawił swoje motywacje stanowiące przyczynę podjęcia tego typu tematyki, wynikające ze stosunkowo niewielkiej liczby publikacji naukowych traktujących o bezpieczeństwie energetycznym, aczkolwiek – jak sam zaznaczył – systematycznie rosnącej. We *Wstępie* przedstawiony został również cel badawczy i nakreślony obszar badawczy pracy, a także omówiona została jej struktura.

Jeśli chodzi o właściwą część monografii, w *Rozdziale 1*, zatytułowanym *Badania nad bezpieczeństwem energetycznym w Polsce i zagranicą*, Paweł Soroka przedstawił stan badań oraz główne nurty i podejścia badacze w zakresie bezpieczeństwa energetycznego, omawiając poglądy i osiągnięcia polskich naukowców na tle dokonań zagranicznych przedstawicieli tej (sub)dyscypliny. W rozdziale nie zabrakło również wprowadzenia pojęciowego do problematyki bezpieczeństwa energetycznego.

Rozdział 2, Istota, składniki i środowisko bezpieczeństwa energetycznego, został poświęcony na przybliżenie czytelnikom istoty i składników bezpieczeństwa energetycznego, a także na analizę jego środowiska bezpieczeństwa,

zgodnie z popularną w naukach o bezpieczeństwie metodą analizy o tej samej nazwie, której naukowiec dokonał skupiając się na wyzwaniach i zagrożeniach. W *Rozdziale 2* przedstawił on również podmioty bezpieczeństwa energetycznego oraz omówił uwarunkowania konfliktów i kryzysów energetycznych.

W *Rozdziale 3, Projektowanie strategii bezpieczeństwa energetycznego jako istotny element strategii bezpieczeństwa narodowego*, Paweł Soroka przybliżył i scharakteryzował specyfikę tytułowego projektowania strategii bezpieczeństwa energetycznego. Autor omówił również rodzime akty prawne i dokumenty podmiotów odpowiedzialnych za tę sferę bezpieczeństwa, a także ogólne i szczegółowe cele przyjmowane w strategiach bezpieczeństwa narodowego, które związane są z energetyką.

Rozdział 4 został poświęcony na omówienie *Sfery realizacyjnej strategii bezpieczeństwa energetycznego*. Naukowiec przedstawił w nim działania, które państwa stosują celem zapewnienia stabilnego funkcjonowania swoich systemów energetycznych. Szeroko omówione zostały także różnego rodzaju sposoby i metody stosowane przy zabezpieczaniu nieprzerwanego zasilania poszczególnych podsektorów energetycznych w nośniki energii. W *Rozdziale 4* autor uwzględnił również działania organów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe oraz ich aktywność w sytuacjach, w których występuje zagrożenie bezpieczeństwa energetycznego.

W *Rozdziale 5* – zgodnie z jego tytułem – Paweł Soroka przeanalizował *Sposoby i instrumenty zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego wypracowane i stosowane przez Unię Europejską*. Przedstawił w nim podstawy prawne i programowe unijnej polityki energetycznej, a także opisał wspólny rynek energetyczny. Nie zabrakło miejsca dla omówienia spraw związanych z efektywnością energetyczną oraz przybliżenia celów polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej.

Natomiast w *Zakończeniu* badacz podsumował treść publikacji, a także wskazał wyzwania stojące przed naukowcami podejmującymi w swoich badaniach problematykę bezpieczeństwa energetycznego oraz nakreślił kierunki dalszych badań, które są niezbędne dla kompleksowego zrozumienia i możliwie najefektywniejszego wykorzystania osiągnięć teoretycznych w praktyce bezpieczeństwa energetycznego.

Podsumowując treść monografii należy stwierdzić, że niewątpliwą jej wartość stanowi poparcie szeroko omówionych zagadnień teoretycznych licznymi przykładami funkcjonującymi w poszczególnych państwach, co zresztą było jednym z celów badawczych monografii i z tego powodu znalazło się w podtytule. Waler ten jest istotny również z innego powodu – na rynku wydawniczym funkcjonują przed wszystkim pozycje *stricte* teoretyczne. O ile mają one niezaprzeczną wartość naukową, o tyle nie sprzyjają popularyzacji wiedzy w zakresie bezpieczeństwa energetycznego. W tej kwestii praca Pawła Soroki wyróżnia się ponieważ jest dużo przystępniejsza do przeciętnego odbiorcy. A to tylko dwa z spośród licznych powodów, dla których warto po nią sięgnąć.